

Interessante links:

- Dienst paardenvoeding : op onze website staan enkele artikels welke eveneens meer informatie aanbieden
<http://www.dienstpaardenvoeding.be/nl/eigenaar/downloads>
- Productschap diervoeder – CVB tabellenboek :
<http://www.pdv.nl/nederland/Voederwaardering/>

Algemene richtlijnen ivm de voeding van paarden:

- Elk paard heeft een minimale opname van 1% van het lichaamsgewicht aan droge stof ruwvoeder nodig. Dit wil zeggen dat een paard van 500kg minimaal 5 kg ruwvoeder in droge stof moet opnemen. Echter niet elk ruwvoeder heeft hetzelfde droge stof gehalte!
- Hooi bevat minder vocht dan voordroog. Een paard van 500kg zou dan ruwweg minimaal 6 kg hooi nodig hebben maar tot 10 kg voordroog!
- Een paard kan tot zeker 2% van het lichaamsgewicht aan droge stof opnemen.
- Ruwvoeder is de belangrijkste bron van energie voor paarden. Een vitaminen-mineralen supplement en liksteen zijn echter steeds nodig.
- Probeer de opname van ruwvoeder steeds te vertragen zodanig dat de kauwtijd verlengt. In paard is immers gebouwd om tot 20 uur per dag te grazen! Meer kauwen zorgt voor bezigheid, meer speekselproductie, een betere tandafslijting en is algemeen positief voor de maag-darmgezondheid van uw paard.
- Om de ruwvoederopname te vertragen, maakt u best gebruik van een slow feeder of twee hooinetten die u over elkaar trekt om op die manier de mazengrootte nog extra te verkleinen (een maasgrootte van 30 mm is ideaal).
- Controleer regelmatig hoeveel uw paard aan ruwvoeder opneemt. U kan hiervoor een hangweegschaal/trekveer gebruiken.

Algemene richtlijnen ivm de voeding van sportpaarden:

- Opvolging van de lichaamsconditiescore en spiermassa zijn belangrijk om zowel het rantsoen als de training te evalueren.
- Een goed rantsoen vervangt niet de nood aan een correct trainingsmanagement.
- De meeste sportpaarden kunnen voldoende energie halen uit enkel ruwvoeder, op voorwaarde dat deze van goede kwaliteit is.
- Een hoge krachtvoedergift werkt doorgaans contraproductief.
- Energierijke alternatieven voor de klassieke krachtvoerders zijn de “nieuwe-generatie” krachtvoerders rijk aan vezels (ruw celstof) en arm aan suikers en zetmeel, het gebruik van maisolie (opgelet, hierbij verhoogt de vitamine E behoefte) en luzerne (aan aangepaste hoeveelheden).
- Probeer het natuurlijke voederpartroon van een paard zoveel mogelijk na te bootsen. Dit wil zeggen het aantal maaltijden zoveel mogelijk te verspreiden, niet enkel van krachtvoeder maar ook van ruwvoeder. Geef bij voorkeur eerst ruwvoeder zodat de maag reeds gevuld is, en pas daarna krachtvoeder.

Algemene richtlijnen ivm de voeding van fokmerries:

- Weidegang op een goede kwaliteit weide zijn steeds te verkiezen boven hooi/voordroog.
- Hoe beter de kwaliteit van het ruwvoeder, hoe minder krachtvoeder nodig. Een lagere krachtvoeder gift betekent ook een reductie van het risico op zetmeel en suiker-gerelateerde problemen zoals koliek en hoefbevangenheid. (Minimaal een vitaminen- mineralen supplement is echter wel steeds nodig).
- Wijzigingen in het rantsoen/management dienen steeds geleidelijk ingevoerd te worden
- Krachtvoeder wordt bij voorkeur over 3 maaltijden of meer verspreid over de dag.

Dracht

- Een goede conditie tijdens de dracht is zeer belangrijk, waarbij de merrie minimaal een score 5 heeft, maximaal een score 6 op 9.
- Stijging van voedingsbehoeften kan reeds op 5 maanden dracht optreden.
- Goede kwaliteit ruwvoeder is essentieel, aangevuld met een goed vitaminen-mineralen supplement
- Een aanvullende krachtvoeder is in de late dracht doorgaans nodig.
- In de late dracht dient ruwvoeder onbepaald beschikbaar te zijn voor uw paard.

Lactatie

- Er is een verhoogde energiebehoefte om de behoefte tot melkproductie op te vangen.

- Bij onvoldoende energie zal de merrie haar eigen reserves aanspreken om de melkproductie op peil te houden (en dus snel aan gewicht en conditie verliezen).
- Een verhoging van de krachtvoedergift is vaak noodzakelijk, echter deze dient geleidelijk opgebouwd te worden (plotse verhogingen kunnen leiden tot koliek).
- Er kunnen grote individuele verschillen optreden tussen fokmerries en de mate van melkgifte en dus energiebehoefte. Een voederrantsoen dient dan ook aangepast te worden per individueel per merrie.
- Ook tijdens de lactatie dient ruwvoeder onbeperkt beschikbaar te zijn.
- Naast energie, is ook de eiwitbehoefte zeer belangrijk. Hierbij is de opname van voldoende lysine (een aminozuur) essentieel. Een krachtvoeder dient dan ook voldoende hoog te zijn in eiwitten én lysine specifiek.

Algemene richtlijnen ivm de voeding van veulens en groeiende paarden:

- Tijdens de eerste 2 jaar is een goede ondersteuning van de skeletgroei nodig om gerelateerde problemen te vermijden.
- Niet enkel de hoeveelheid mineralen is belangrijk, maar ook een juiste verhouding onderling.
- Een te snelle groei kan leiden tot skeletproblemen. Een trage groei is veiliger en heeft geen invloed op het eindgewicht/grootte.

Geboorte – 3 maand

- De belangrijkste bron van voeding is de melk. Een goede voeding van de merrie zorgt voor een goede opfok van het veulen.
- De opname van colostrum in de eerste uren na de geboorte is essentieel voor een goede immuniteit.

4 tot 6 maand en na spenen

- Introductie van voedermiddelen welke het veulen na het spenen zal moeten opnemen, dient tijdens deze periode te gebeuren. Dit is niet enkel nodig om het veulen aan te leren deze op te nemen, maar tevens ook om het maag-darmstelsel reeds te laten wennen aan de nieuwe voeders.
- Een vertraging van de groei tijdens deze stress periode dient zoveel mogelijk vermeden te worden, teneinde compensatoire groei op latere leeftijd te vermijden. Deze laatste houdt immers een verhoogt risico op skeletproblemen in.

Jaarling

- Een goede kwaliteit ruwvoeder blijft de basis van een goed rantsoen. Een veulenbrok kan aangewezen zijn om de eiwitopname te verbeteren. Een mineralen-vitamine supplement kan ook aangewezen zijn afhankelijk van het gebruikte krachtvoeder.